




ЕЗИКОВА ГИМНАЗИЯ „ИВАН ВАЗОВ“ – СМОЛЯН
Гр. Смолян, бул. България 22, телефон: 0301/ 8-71-29; e-mail:
gpche_smolyan@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ: 
ДИРЕКТОР: Надежда Горанова



УЧИЛИЩНА СТРАТЕГИЯ
за превенция на ранното напускане на училище за
учебната 2021/2022 година

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Училищната стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в ЕГ „Иван Вазов“ - Смолян е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи, определящи приоритетите на развитие на младото поколение, и е съобразена с цели в сферата на средното образование, определени на областно и национално ниво.

Преждевременното напускане на училище е комплексно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на една страна в средносрочен и дългосрочен план. Стратегията конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и на преждевременното напускане на училище на Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013–2020), приета от Министерския съвет с Протокол № 44 от 30.10.2013 г. Основава се на определените в Стратегията водещи принципи за законосъобразност, кохерентност, партньорство, прозрачност и популяризиране на мерките и резултатите, приемственост, устойчивост на резултатите, своевременност, отчетност, мониторинг и контрол, иновативност.

Според препоръката на Съвета на Европейския съюз от 28 юни 2011 г., засягаща политиките за намаляване на преждевременното напускане на училище (2011/С 191/01), както и със стратегическата рамка на ЕС за сътрудничество в областта на образованието и обучението като „преждевременно напуснали училище“ се определят лицата между 18 и 24 години, завършили едва основно образование или пониска образователна степен, и които вече не участват в никаква форма на образование или обучение. За целите на стратегията „отпадане от училище“ е отписването от училище на ученик до 18 годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище. Училищната стратегия изисква създаване на училищен механизъм за изпълнение, отчитане, контрол и мониторинг на резултатите от прилаганите дейности и мерки, включващ всички отговорни институции и заинтересовани страни.

Програмата акцентира върху:

1. Мерки, свързани с превенцията на риска от отпадане от училище.
2. Обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни в едно със засилена информационна дейност за популяризиране ползите от образование.
3. Усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

Отчитането на изпълнението на Програмата ще се извърши пред ПС в края на учебната година.

II. ПРИНЦИПИ НА УЧИЛИЩНАТА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО НА УЧЕНИЦИ

Училищната програма за превенция на отпадането на ученици се базира на основни принципи на включващото образование:

- Всяко дете има право на образование и трябва да има равен достъп до образование
- Всяко дете може да учи и да се възползва от предимствата, които образованието дава
- В образователния процес не се допуска дискриминация, основана на раса, народност, пол, етническа принадлежност, социален произход, вероизповедание, обществено положение, увреждане или друг статус
- Възгледите и мнението на детето трябва да бъдат взети предвид при неговото участие в училище. Детето следва да бъде стимулирано да участва активно в образователния процес.

III. Идентифициране на рисковите фактори за преждевременно напускане на ученици от училище:

- Недостатъчно грижи и заинтересованост от страна на родителите, негативно отношение към образованието на родителите и/или детето
- Липса на ефективни санкции за родителите.
- Нисък жизнен стандарт на част от населението в резултат на продължителна безработица.
- Проблеми в семействата, водещи до отпадане на деца от училище.
- Липса на достатъчно финансови възможности в училище за подкрепа на застрашени от отпадане ученици по социални причини.
- Липса на подкрепяща среда, която да замени липсата на грижа от страна на родителите.
- Миграционни процеси, честа смяна на местопребиваването.
- Негативно влияние на средата - на улицата/приятелския кръг.
- Липсата на мотивация сред семейства от ромския етнос за продължаване на образованието в гимназиален етап

IV. Анализ на влиянието на причини, водещи до отпадане от училище;

Въпреки, че в ЕГ „Иван Вазов“ не са регистрирани случаи на отпадане на ученици през последните години, правим анализ на основните причини за преждевременното напускане, за да се гарантира индивидуалния подход към всеки отделен случай.

1. Икономически причини: Безработицата, ниските доходи, пониженият жизнен стандарт и бедността поставят много деца в условия, водещи до повишен риск от отпадане от училище. В резултат на финансовите и икономически затруднения много деца са принудени да помагат на семействата си, което води до нарушаване на участието им в учебния процес.

2. Социални причини: Свързват се с родителска незаинтересованост, противоречия, конфликти, напрежение и кризи в семейството, отрицателно въздействие на домашната среда, функционална неграмотност или ниско образование на родителите, непълни семейства, деца и ученици в риск от извършване на противообществени прояви, ученици с поведение, което е трудно или е в конфликт със закона, домашно насилие, незачитане правото на избор на децата, налагането на строги наказания. Съществено влияние, свързано с преждевременно напускане на училище, биха могли да имат и рисковите неформални групи или приятелската среда на децата и младежите.

3. Образователни причини: Обхващат широк кръг проблеми: трудности в усвояването на учебното съдържание, слабости в методиката на преподаване и в организацията на обучението. Образователните причини са свързани и с начина на оценяване, квалификацията на учителите, навиците за учене, негативни нагласи на участниците в образователния процес и липсата на мотивация, качеството на учебниците. Големият брой отсъствия, липсата на достатъчно ефективна система за контрол върху начина на воденето и отчитането им, влошената дисциплина, насилието и агресията в училище, ниските образователни резултати са също вътрешни за училищните процеси. Взаимоотношенията в детската градина и училището, неразвитото кариерно ориентиране и консултиране, неподходящият избор на училище и непривлекателността на професионалното образование и обучение са също сред важните образователни причини за преждевременното напускане на училище. Недостатъчно ефективно се използва потенциалът на учителите, педагогическите съветници и училищните психолози при оказването на психолого-педагогическа подкрепа в превенцията за напускане на училище.

4. Етнокултурни причини: Етнокултурното многообразие в съвременната българска образователна система се изразява в специфичните етнически, религиозни и езикови измерения. Силно действащите вътрешно групови норми и натискът на етнокултурните традиции сред уязвими етнически общности и групи предопределят специфичните причини за преждевременното напускане на училище: отсъствие на познавателна мотивация, ниска степен на готовност за училище, липсва мотивация на родителите за получаване на образование от децата им и др. Проучвания и анализи показват, че равнището на записване във всички степени на образование при ромите е много по-ниско в сравнение с всички останали малцинствени групи.

5. Институционални причини: Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национално, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно.

6. Причини, свързани със здравния статус: В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на детските градини и училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната база, образователната среда, човешките и финансовите

ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

V. Причините за направените голям брой неизвинени отсъствия през миналата и през настоящата учебна година и липсата на мотивация за учене у учениците;

През изминалата учебна година броят на неизвинени отсъствия в училище не е голям. За направените отсъствия основните причини са:

- Заниженият родителски контрол към осигуряване на присъствие на учениците(децата) в училище;
- Продължително отсъствие от училище;
- Проблемна семейна среда;
- Трудна адаптация към изискванията в училище;

VI. Предложения за алтернативни форми за ограмотяване на лица, които не са постъпвали в училище или отпаднали;

ЕГ „Иван Вазов“ дава възможност на отпаднали от образователния процес да продължат образованието си в самостоятелна форма на обучение.

VII. Предложения за нови форми и методи за работа с ученици, застрашени от преждевременно отпадане от училище.

- Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите- партньори на училището;
- Работа на училищното настоятелство с родители на застрашени от отпадане деца;
- Установяване на ефективен диалог училище - външни институции, имащи отношение по проблема;
- Мотивиране на продължаване на образованието в следваща степен или за придобиване на професионална квалификация;
- Работа по развитието на класа като екип, преодоляване на обособяването по етническа паралелка на децата;
- Ангажиране на Ученическия съвет с дейности за превенция на преждевременното напускане на училище и повишаване на мотивацията за учене;
- Включване в извънкласни форми на ученици, застрашени от отпадане;
- Оптимизиране и обогатяване формите за организиран спорт, туризъм и отдих.

VIII. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

- Увеличаване разнообразието и ефективността на прилаганите от училището мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на образователната система чрез подкрепа и публично оповестяване на добри практики и политики.

- Усъвършенстване работата на педагогическия екипно разработване и изпълнение на програми, в резултат на което да намалее броят на децата и учениците в риск от отпадане.

С изпълнението на целите на програмата се очаква да бъдат постигнати следните резултати:

1. Недопускане ученици да отпаднат от образователната система през учебната 2021/2022 година.
2. Поддържане на ефективни партньорства с институции.
3. Създаване на позитивна образователна среда.
4. Интегриране на ученици със СОП и ученици от етнически малцинства.
5. Повишаване на интереса към учебното съдържание.

IX. ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1. Осигуряване на позитивна образователна среда – училищен климат, атмосфера на взаимоотношения.

Срок: Постоянен
Отг. Учителската общност

2. Работа в подобряване качеството на преподаване, чрез използване на интерактивни методи, повече нагледност и възможности за експериментирание в часовете, съобразено с учебното съдържание по съответните дисциплини.

Срок: 30.06.2022 година
Отг: Директор

3. Издаване заповед за сформирание на екипа.

Срок: до 30.09.2021 година
Отг. Директор

4. Превантивни мерки насочени към ученици в риск от отпадане поради неоправдани отсъствия, изоставане в учебното съдържание, социални причини.

4.1. Работа за по-добро и системно взаимодействие с родителите:

- Своевременно уведомяване на родителите до три неуважителни отсъствия;
- Изискване за задължително обаждане от родител при отсъствие на ученици от училище от класните ръководители;
- При съмнение за нередовност в медицинските документи, същите да бъдат проверявани чрез личен лекар.

Срок:Постоянен
Отг.: Класни ръководители

4.2. Привличане на учениците в клубове и/или дейности според интересите им – „Занимания по интереси”, тематични клубове.

Срок: Учебната 2021/2022 година
Отг. Учителите

4.3. Работа за привличане на ученици с високи постижения в процеса на подпомагане на изоставащите ученици.

Срок: през учебната 2021/2022 година
Отг. Учителите

4.4. Засилена работа за повишаване на мотивацията за учене от: класни ръководители, преподаватели, психолог.

Срок: Учебната 2021/2022 година
Отг. учители, класни ръководители, училищен психолог

4.5. При установяване на риск от отпадане поради социални и/или семейни причини следва:

- Да се проучват възможностите за подпомагане на ниво училище, на ниво социално подпомагане;
- Оказване на морална и/или психологическа подкрепа;
- При необходимост - сигнализиране на компетентните органи и готовност за работа в мултидисциплинарни екипи.

Срок: Постоянен
Отг. Класни ръководители, преподаватели, училищен психолог

5. Създаване и водене на регистър за ученици застрашени от отпадане. Извършва се индивидуална оценка на ученика в риск и се набелязват основни цели за работа с цел намаляване на риска от отпадане.

Срок: При необходимост
Отговорник: Класни ръководители, училищен психолог

6. Преподавателите работят за преодоляване на дефицитите и трудностите, които учениците срещат при усвояване на учебното съдържание. За целта ежесечно издирват и консултират допълнително учениците, които са в риск от отпадане поради затруднения при усвояване на учебния материал.

Срок: Постоянен
Отговорник: Преподавателите

7. Психологът, работи за преодоляване на проблемите свързани с риск от отпадане, като диагностицира причините и провежда индивидуални консултации със застрашените ученици. При липса на положителна промяна и/или липса на съдействие от родителите, насочва ученика и семейството за консултиране в извънучилищна среда.

Срок: Постоянен
Отговорник: Училищен психолог

8. При необходимост екипа за превенция на отпадането търси съдействие от извънучилищни структури, като насочва ученици и семействата им извънучилищна диагностика и консултиране. За целта ще бъдат използвани ресурсите на Дирекция социално подпомагане – ОЗД, доставчици на социални услуги за деца и семейства, МКБППМН, Център за личностно развитие;

Срок: При необходимост
Отг: Училищен психолог

9. Засилена работа с родителите, за да бъдат мотивирани и привлечени като партньори в процеса на работа с учениците.

Срок: При необходимост

Отг. Училищен психолог, класни ръководители, преподаватели

10. Директора осъществява контрол на всеки два пъти в годината, като изисква от класните ръководители кратък доклад за състоянието на класовете и по-конкретно за учениците, които са в риск от отпадане поради прекомерен брой отсъствия и/или множество слаби оценки от една страна и не добра комуникация с родителите от друга страна.

Срок: 30.01.2022 година

30.06.2022 година

Отговорник: Директор

11. Изготвяне на бланки и формуляри за проследяване на извършените дейности по възникналите в процеса на работа случаи.

Срок: 30.10.2021 година

Отговорник: Училищен психолог

12. Запознаване на педагогическия персонал с изготвените формуляри и осигуряване на възможности за използване.

Срок: 30.10.2021 година

Отг. Училищен психолог

13. Инициране на информационна кампания за намаляване на риска от преждевременно напускане на училище - чрез изработване на табла и брошури.

Срок: учебната година 2021/2022 година

Отговорник: Училищен психолог

14. Повишаване интереса на учениците към работата в екип чрез участие в училищни кампании: - Отбелязване на: Деня на Земята, Спортни състезания на общинско и национално ниво, Състезания по професия, ХИВ-кампанията, НЕ на насилието, Училищна програма – „Превенция трафика на хора”.

Срок: учебната 2021/2022 година

Отг. Учители, училищен психолог

14. Разчупване стереотипа на провеждане на родителски срещи.

Срок: учебната 2021/2022 година

Отг. Кл.ръководители, училищен психолог

15. Осигуряване на възможности на преждевременно напусналите ученици да получат образование чрез – самостоятелна форма на обучение.

Срок: учебната 2021/2022 година

Отг. Директор, заместник директор

***Забележка:** Планът може да бъде допълван или променян в процеса на работа според променливите фактори на учебната среда, така че да бъде адекватен на потребностите на училищната среда.*